

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

INGENIEURSGRAFIKA EN -ONTWERP V2

FEBRUARIE/MAART 2012

PUNTE: 100

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 6 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

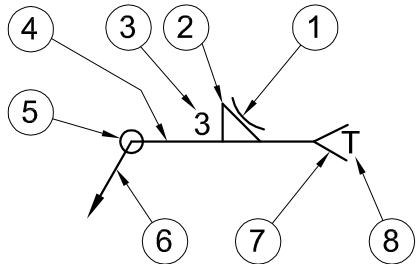
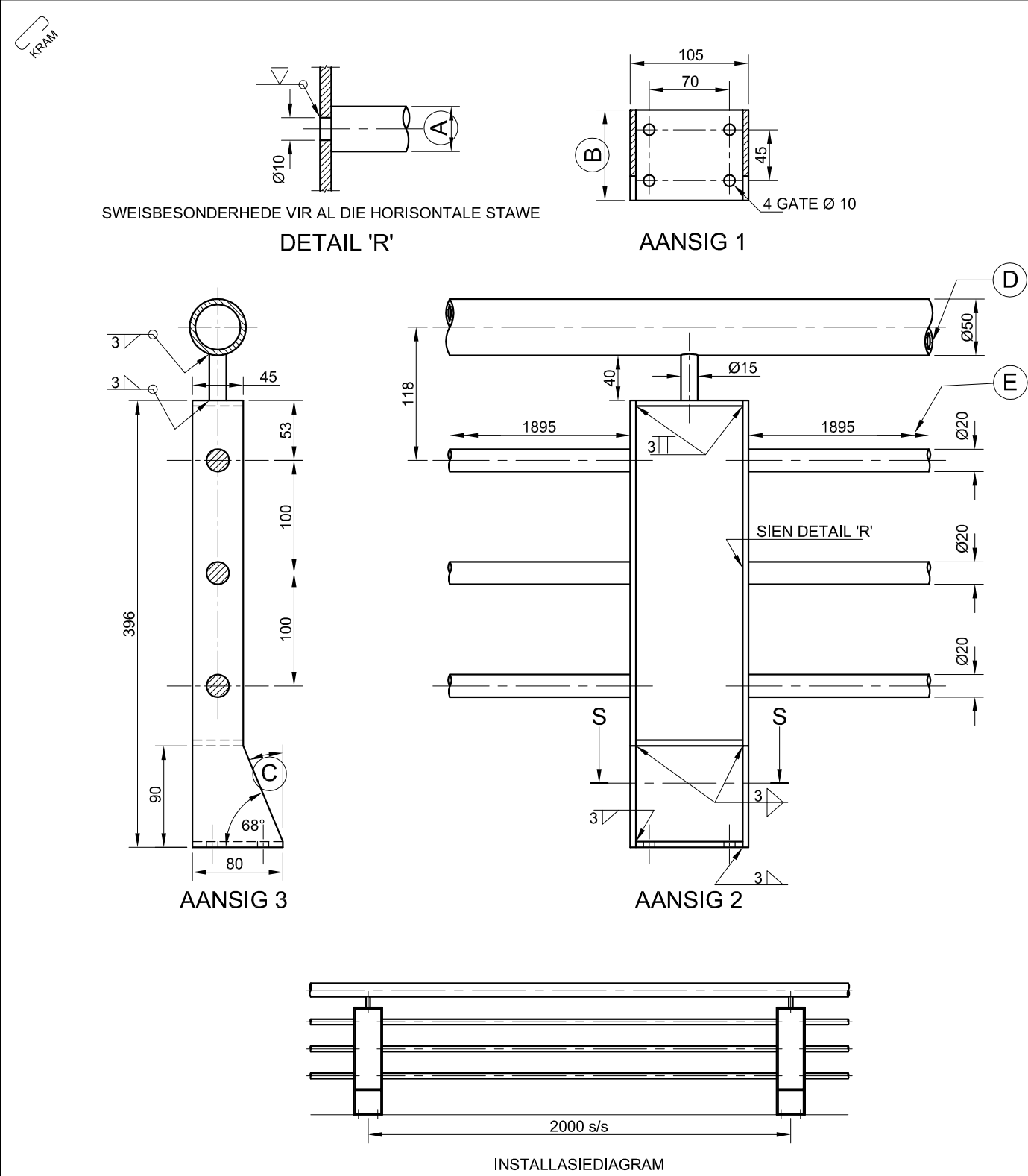
1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER vrae.
2. Beantwoord AL die vrae.
3. ALLE tekene is in derdehoekse ortografiese projeksie, tensy anders aangedui.
4. ALLE tekene moet voltooi word met instrumente, tensy anders aangedui.
5. ALLE antwoorde moet akkuraat en netjies geteken word.
6. AL die vrae moet, soos voorgeskryf, op die VRAESTEL beantwoord word.
7. AL die bladsye moet weer in nommervolgorde vasgekram word, ongeag of die vraag beantwoord is.
8. Tydsbeplanning is noodsaaklik om al die vrae te voltooi.
9. Drukskryf jou eksamennummer in die blokkie voorsien op elke bladsy.
10. Enige besonderhede of afmetings wat nie gegee is nie, moet in goeie verhouding veronderstel word.

SLEGS VIR AMPTELIKE GEBRUIK									
VRAAG	PUNTE BEHAAL			½	TEKEN	GEMODEREER			½
1									
2									
3									
4									
TOTAAL									
	2	0	0			2	0	0	

FINALE VERWERKTE PUNT	NAGESIEN DEUR
100	

VOLTOOI DIE VOLGENDE:	
SENTRUMNUMMER	
SENTRUMNUMMER	
EKSAMENNUMMER	
EKSAMENNUMMER	

VRAAG 1: ANALITIES (MEGANIES)

Gegee:
'n Seleksie van aansigte van 'n balustrade-steunstuk, 'n sweissimbool, 'n titel-blok en 'n tabel met vrae. Die tekene is nie volgens die aangetoonde skaal voorberei nie.

Instruksies:
Voltooi die tabel hieronder deur die vrae, wat almal na die bygaande tekene en titelblok verwys, netjies te beantwoord. **[30]**

VRAE		ANTWOORDE			
1	Met verwysing na die sweissimbool, verbind die nommer op die tekening met die korrekte element in die kolom regs van hierdie vraag.	PYLPUNTLYN		7	
		STERT			
		VERWYSINGSLYN			
		SWEISPROSES			
		KONKAWE AFWERKING			
		SWEIS RONDOM			
		GROOTTE VAN SWEISLAS			
2	Wanneer is die tekening goedgekeur?			1	
3	Wat is die vervaardigingsmaatskappy se web-adres?			1	
4	Watter afwerking word vir die balustrade vereis?			1	
5	Wat is die lêernaam?			1	
6	Wat is die dikte van die plaat wat op die steunstuk gebruik word?			1	
7	Hoeveel steunstukke moet vervaardig word?			1	
8	Wat sal aansig 1 genoem word?			1	
9	Wat sal aansig 3 genoem word?			1	
10	Watter grootte bout word benodig om die steunstuk te bevestig?			1	
11	Bepaal die afmetings: A B C			3	
12	Wat is die senter-tot-senterafstand tussen twee steunstukke?			1	
13	Hoeveel oppervlakke moet op elke steunstut gesweis word?			2	
14	Wat word kenmerk D op aansig 2 genoem ?			1	
15	Wat is die betekenis van die dubbelpyltjie by E?			1	
16	Indien die toelaatbare toleransie van 'n afmeting ± 0,5 is, bepaal die boonste en onderste toleransie op 'n afmeting van 30 mm.			2	
17	In die blok hieronder, teken, in netjiese vryhand, die simbool vir die projeksiesisteem wat gebruik word.			4	
TOTAAL				30	

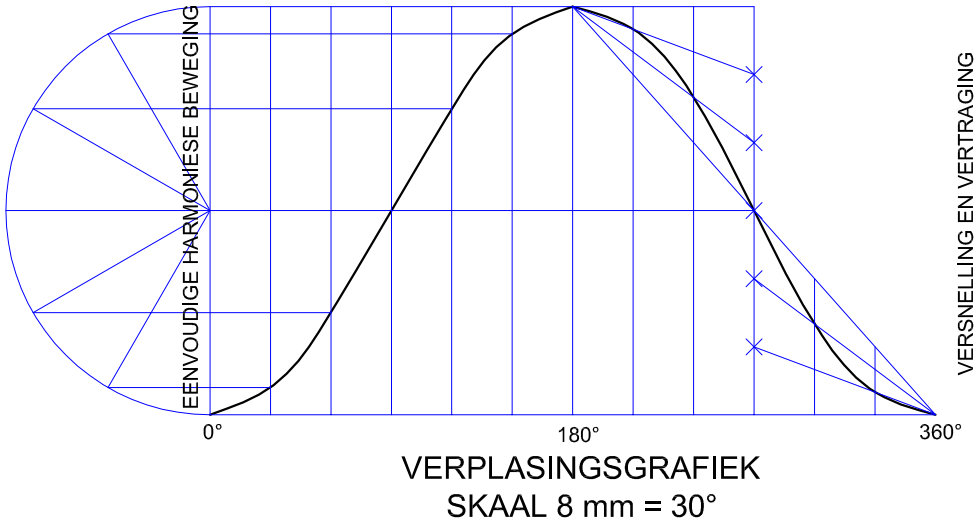
LÊERNAAM: PM 12-PSC-347	MATERIAAL: 5 mm SAGTESTAALPLAAT		
TEKENING NR. 7	AFWERKING: CHROOMPLATEER	ALLE AFMETINGS IS IN MILLIMETER.	
BALUSTRADE VIR PIET EN SEUNS KONTRAKTEURS WALDOSTRAAT 17 DURBAN	TEKENPROGRAM: AUTOCAD 2008	TEKENAAR: HAROLD	2011/05/15
	ALLE ONGESPESIFISEERDE RADIUSSE IS R3.	NASIENER: SALLY	2011/05/25
WELDTECH INGENIEURSWERKE PARKLAAN 51 NEWLANDS 4070 www.weldtech.co.za 031 645 7820	GOEDGEKEUR: GEORGE		2011/06/01
	SKAAL: 1 : 10		
	HOEVEELHEID: 26 STEUNSTUKKE		
TITLE BALUSTRADE-STEUNSTUK			

ANTWOORD 17

SIMBOOL

EKSAMENNOMMER	
EKSAMENNOMMER	2

VRAAG 2: LOKUSSE
NOTA: Beantwoord VRAAG 2.1 EN 2.2.

2.1 NOK

Gegee:

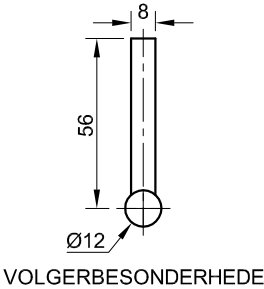
- Die besonderhede van 'n rollervormige volger en 'n verplasingsgrafiek wat eenvoudige harmoniese beweging en eenvormige versnelling en vertraging toon
- Die vertikale senterlyn van die nokprofiel

Spesifikasies:

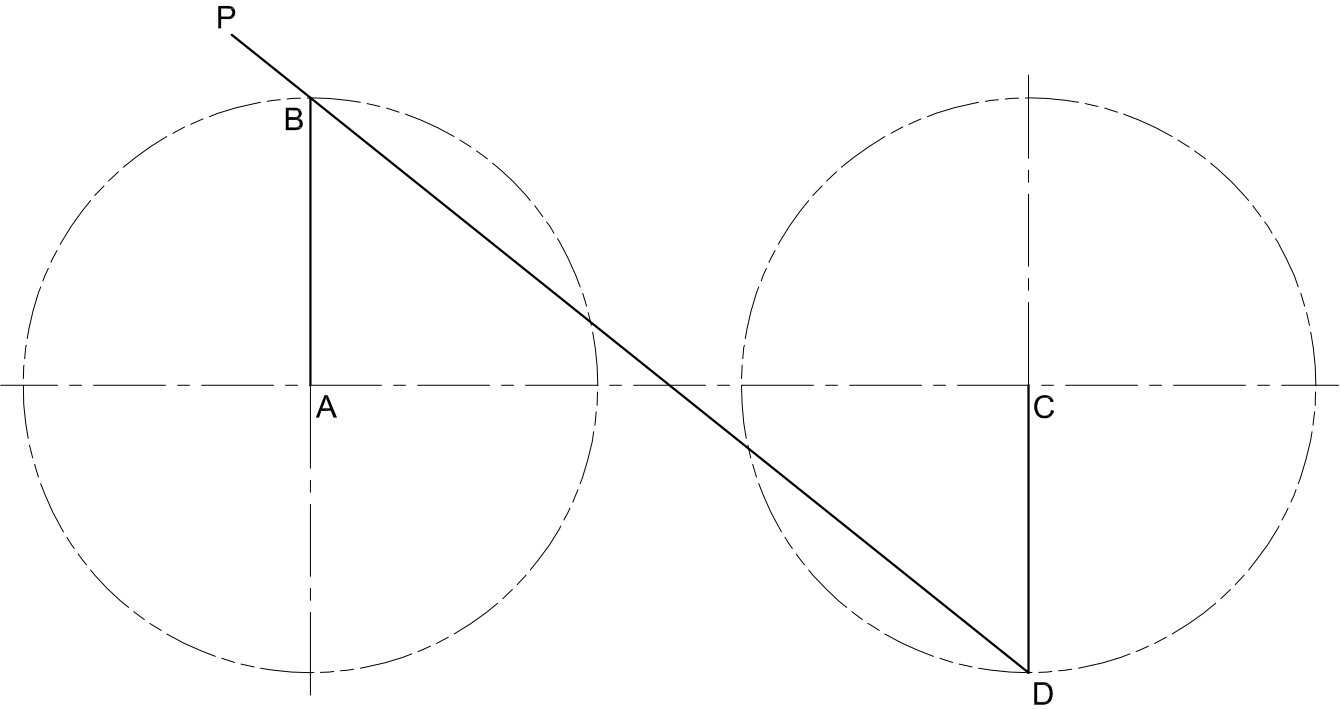
- Nokas = Ø14 mm
- Minimum afstand vanaf die nokprofiel na die senter van die nokas = 10 mm
- Rotasie = kloksgewys

Instruksies:

- Teken, volgens skaal 1 : 1, die gegewe volger-besonderhede sodat dit heen en weer op die gegewe senterlyn sal beweeg.
- Vanaf die gegewe verplasingsgrafiek, projekteer en teken die nokprofiel.
- Toon die senterlyn en die rigting van rotasie op die nokprofiel.
- Toon AL die nodige konstruksies. **[19]**

ASSESSERINGSKRITERIA				
1. VOLGER + MIN. AFSTAND + SENTERLYN + NOKAS	6			
2. KONSTRUKSIE	3			
3. UITSTIPPING + RIGTING	6			
4. KURWE	4			
SUBTOTAAL	19			

2.2 MEGANISME

Gegee:

'n Skematiese diagram van 'n verbinde krukmechanisme wat bestaan uit twee krukke, AB en CD, wat met 'n stang, DP, wat by D geheg is en deur B gly, verbind is.

Beweging:

Soos wat kruk AB in 'n antikloksgewyse rigting roteer, roteer kruk CD in 'n kloksgewyse rigting teen dieselfde snelheid.

Instruksies:

- Deur die gegewe diagram te gebruik, bepaal die lokus wat deur punt P gegenereer word vir EEN volledige omwenteling van die meganisme.
- Toon AL die nodige konstruksies. **[19]**

ASSESSERINGSKRITERIA				
1. KONSTRUKSIES	5			
2. LOKUS VAN P	14			
SUBTOTAAL	19			
TOTAAL	38			
EKSAMENNOMMER				
EKSAMENNOMMER				3

VRAAG 3: ISOMETRIESE TEKENING

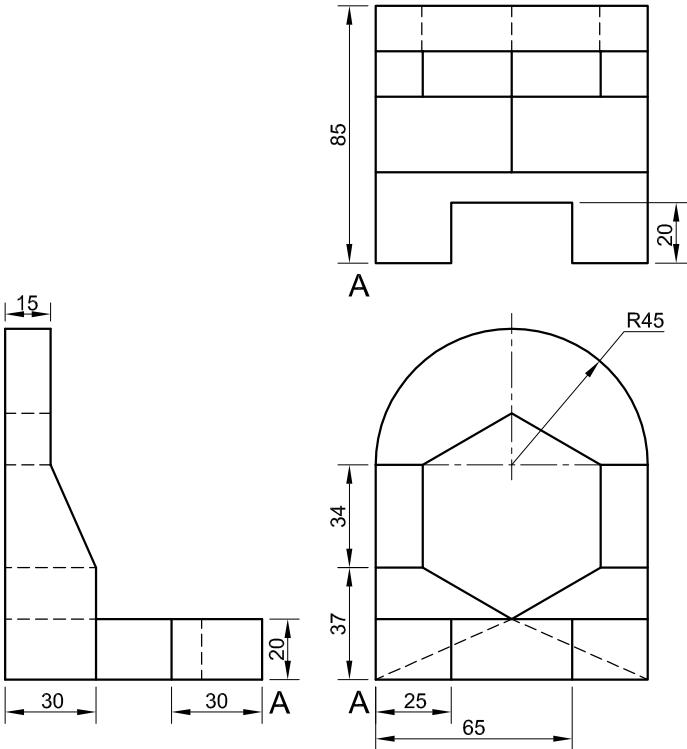
Gegee:

- Die vooraansig, boaansig en linkeraansig van 'n setmaat met 'n reëlmatige seshoekige gat
- Die posisie van punt A op die tekenvel

Instruksies:

Deur skaal 1 : 1 te gebruik, omskep die ortografiese aansigte van die setmaat in 'n isometriese tekening.

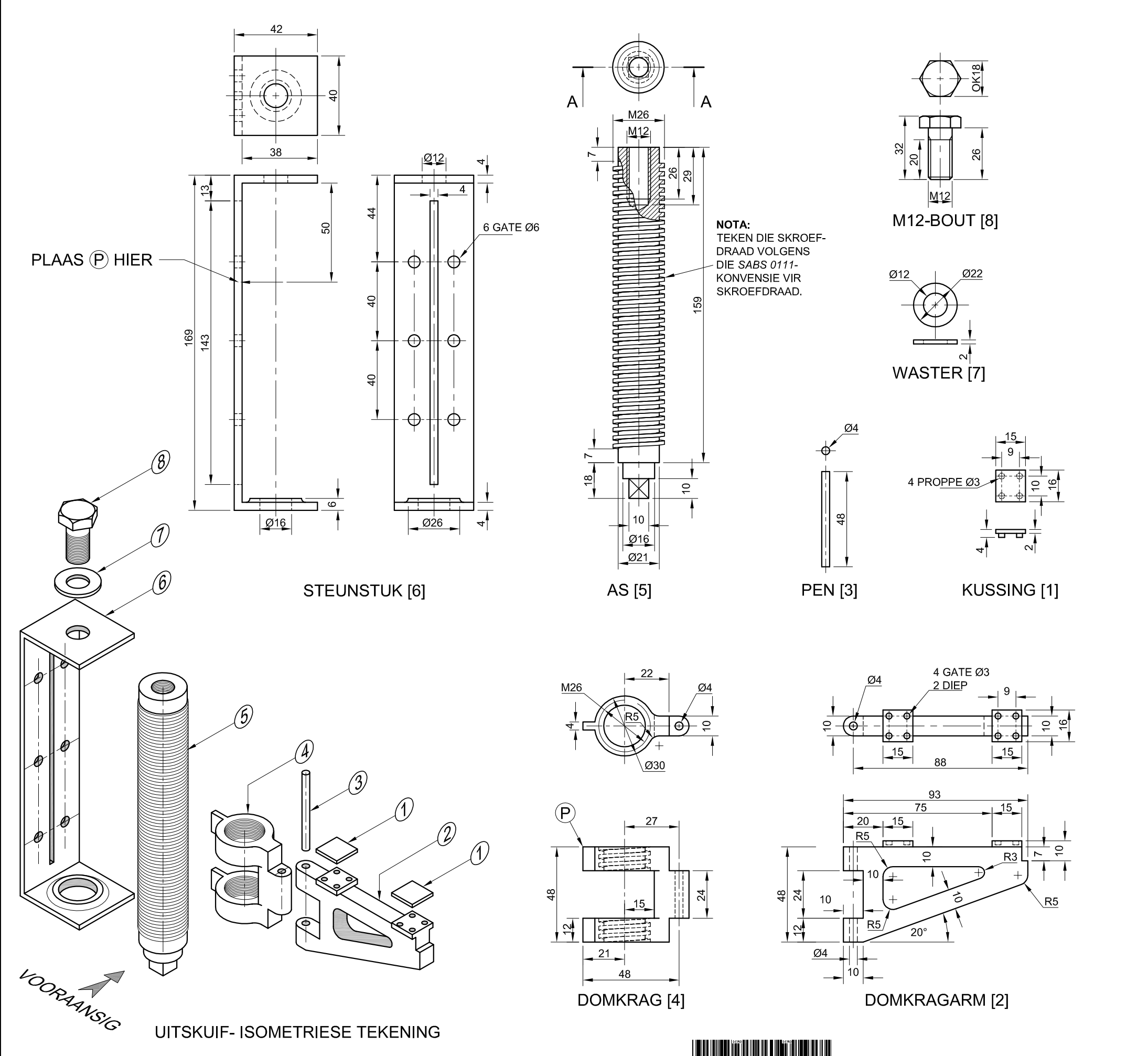
- Maak A die laagste punt van die tekening.
- Toon ALLE nodige konstruksies.
- GEEN stensils mag gebruik word nie.
- GEEN verborge besonderhede word verlang nie. [39]

↓
A

ASSESSERINGSKRITERIA				
1. HULPAANSIG + PLASING + SIRKEL-KONSTRUKSIE	5			
2. ISO'-SIRKELS + SENTERLYNE	5			
3. ISO + NIE-ISO'-LYNE	18			
4. SESKANT	11			
TOTAAL	39			
EKSAMENNOMMER				
EKSAMENNOMMER				4

VRAAG 4: MEGANIESE SAMESTELLING

- Gegee:**
- Die uitskuif- isometriese tekening van die onderdele van 'n domkragsamestelling, wat die posisie van elke onderdeel relatief tot al die ander toon
  - Ortografiese aansigte van elke onderdeel van die domkragsamestelling

- Instruksies:**
- Beantwoord hierdie vraag op bladsy 6.
  - Teken, volgens skaal 1 : 1 en in derdehoekse ortografiese projeksie, die volgende aansigte van die saamgestelde onderdele van die domkragsamestelling:
    - 4.1 'n Deursnee-vooraansig** volgens snyvlak A-A, soos gesien vanuit die rigting van die pyl wat in die uitskuif-isometriese tekening getoon word. Die snyvlak, wat deur die vertikale senterlyn van die samestelling gaan, word op die boaansig van die as (onderdeel 5) getoon.
    - 4.2 Die boaansig**
  - ALLE tekene moet voldoen aan die riglyne vervat in die SABS 0111.

- LET WEL:**
- Soos aangedui, plaas punt P op die domkrag by punt P op die steunstuk.
  - Toon DRIE vlakke van die M12-bout en ALLE nodige konstruksies.
  - GEEN verborge besonderhede word verlang nie.

- Voeg die volgende kenmerke by die tekening:**
- Die snyvlak A-A
  - Benoem die deursnee-aansig SNIT A-A.
- [93]

ONDERDELELYS		
ONDERDEEL	HOEEVEELHEID	MATERIAAL
1. KUSSING	2	BRONS
2. DOMKRAGARM	1	GIETYSER
3. PEN	1	SAGTE STAAL
4. DOMKRAG	1	GIETYSER
5. AS	1	SAGTE STAAL
6. STEUNSTUK	1	SAGTE STAAL
7. WASTER	1	SAGTE STAAL
8. M12-BOUT	1	SAGTE STAAL

MECHTECH

INGENIEURSWERKE

LANGSTRAAT 17
NEW PARK
KIMBERLEY 8300
www.mtech.co.za
053 645 7820

DOMKRAGSAMESTELLING

ALLE AFMETINGS IS
IN MILLIMETER.

ALLE
ONGESPESIFISEERDE
RADIUSSE IS R2.

5

ASSESSERINGSKRITERIA					
DEURSNEE-VOORAANSIG					
1	KUSSING	3			
2	DOMKRAGARM	11			
3	PEN	1			
4	DOMKRAG	7½			
5	AS	14½			
6	STEUNSTUK	7			
7	WASTER	1			
8	M12-BOUT	11			
9	ARSERING	13			
SUBTOTAAL		69			
BOAANSIG					
1	BUITELYN	10			
2	M12-BOUT + WASTER	3			
SUBTOTAAL		13			
ALGEMEEN					
1	SETERLYNE	2			
2	SNYVLAK + TITEL	4			
3	SAMESTELLING	5			
SUBTOTAAL		11			
TOTAAL		93			
EKSAMENNOMMER					
EKSAMENNOMMER					6

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE

GRADE 12

ENGINEERING GRAPHICS AND DESIGN P2
FEBRUARY/MARCH 2012

MARKS: 100
TIME: 3 hours

This question paper consists of 6 pages.

Copyright reserved

INSTRUCTIONS AND INFORMATION

1. This question paper consists of FOUR questions.
2. Answer ALL the questions.
3. ALL drawings are in third-angle orthographic projection, unless otherwise stated.
4. ALL drawings must be completed using instruments, unless otherwise stated.
5. ALL answers must be drawn accurately and neatly.
6. ALL the questions must be answered on the QUESTION PAPER as instructed.
7. ALL the pages must be re-stapled in numerical sequence, irrespective of whether the question was attempted.
8. Time management is essential in order to complete all the questions.
9. Print your examination number in the block provided on every page.
10. Any details or dimensions not given must be assumed in good proportion.

FOR OFFICIAL USE ONLY											
QUESTION				MARKS OBTAINED				MODERATED			
				½				SIGN			
1	2	3	4								
TOTAL											
				2	0	0		2	0	0	

FINAL CONVERTED MARK					
100					
CHECKED BY					

COMPLETE THE FOLLOWING:					
CENTRE NUMBER					
CENTRE NUMBER					
EXAMINATION NUMBER					
EXAMINATION NUMBER					

Please turn over

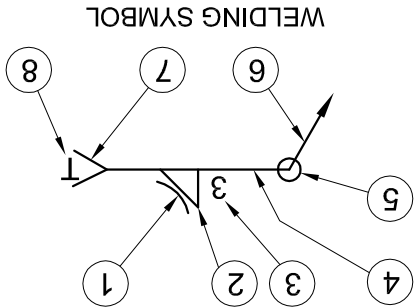
QUESTION 1 : ANALYTICAL (MECHANICAL)

Given:

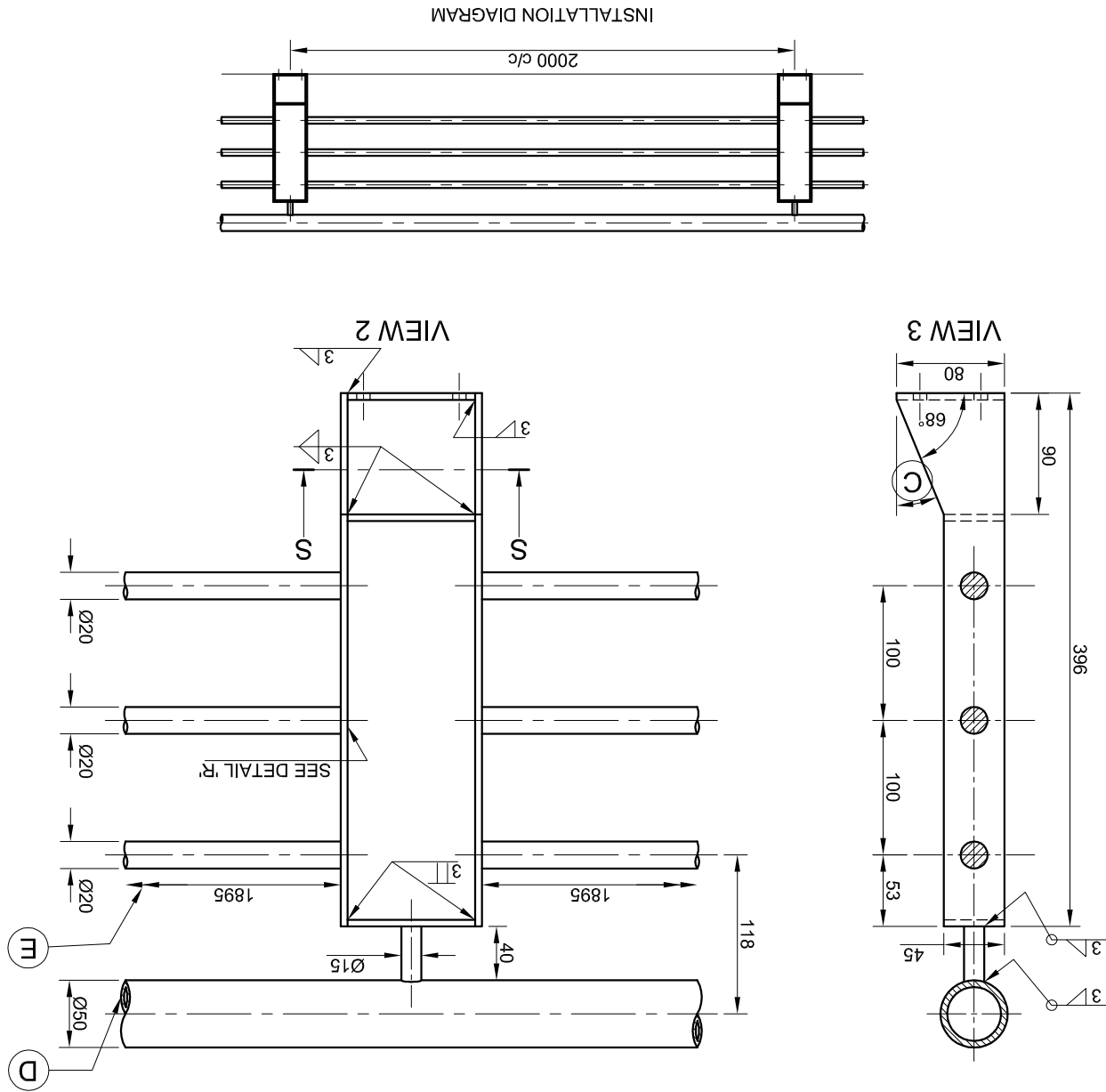
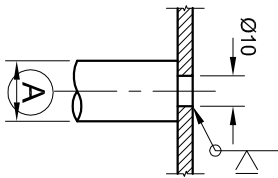
A selection of views of a balustrade bracket, a welding symbol, a title block and a table of questions. The drawings have not been prepared to the indicated scale.

Instructions:

Complete the table below by neatly answering the questions, which all refer to the accompanying drawings and the title block.

WELDING DETAIL FOR ALL THE HORIZONTAL BARS

FILE NAME: PM 12-PSC-347		MATERIAL: 5 mm MILD STEEL PLATE	
DRAWING No. 7		FINISH: CHROME PLATED	
BALUSTRADE FOR PIET AND SONS CONTRACTORS		DRAWING PROGRAMME: AUTOCAD 2008	
17 WALDO STREET DURBAN		ALL UNSPECIFIED RADII ARE R3.	
BALUSTRADE BRACKET		51 PARK AVENUE NEWLANDS 4070 www.weldtech.co.za	
ENGINEERING		031 645 7820	
TITLE		BALUSTRADE BRACKET	
26 BRACKETS		QUANTITY:	
SCALE: 1 : 10		APPROVED BY: GEORGE	
2011/05/15		DRAWN BY: HAROLD	
2011/05/25		CHECKED BY: SALLY	
2011/06/01		APPROVED BY: GEORGE	
ALL DIMENSIONS ARE IN MILLIMETRES.			

Copyright reserved

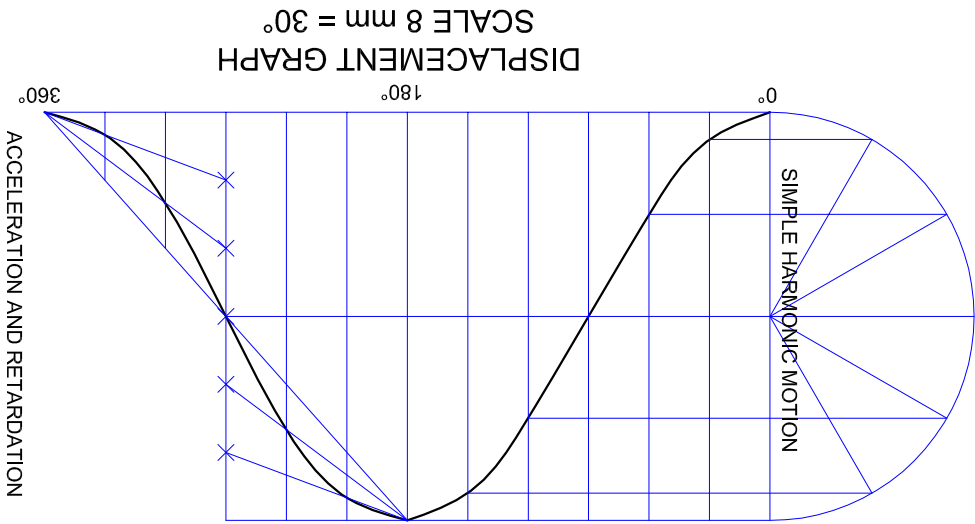
ANSWER 17

SYMBOL

QUESTIONS										ANSWERS		
1	With reference to the welding symbol, link the number on the drawing with the correct element in the column to the right of this question.	ARROW LINE			7	REFERENCE LINE			SIZE OF WELD			
		TAIL				WELD ALL AROUND						
						CONCAVE FINISH						
						WELDING PROCESS						
2	When was the drawing approved?		1									
3	What is the manufacturing company's web address?			1								
4	What finish is required for the balustrade?			1								
5	What is the file name?			1								
6	What is the thickness of the plate used on the bracket?			1								
7	How many brackets must be manufactured?			1								
8	What would view 1 be called?			1								
9	What would view 3 be called?			1								
10	What size bolt is needed to secure the bracket?			1								
11	Determine the dimensions:	A	B	C	3							
12	What is the centre-to-centre distance between two brackets?				1							
13	How many surfaces need to be welded on each bracket?				2							
14	What is feature D called on view 2?				1							
15	What is the meaning of the double arrow at E?				1							
16	If the permissible tolerance on a dimension is ± 0.5 , determine the upper and lower tolerance on a dimension of 30 mm.				2							
17	In the box below, draw, in neat freehand, the symbol for the projection system used.				4							
TOTAL						30						
ANSWER 17										SYMBOL		
										EXAMINATION NUMBER		
										EXAMINATION NUMBER		
										2		

Please turn over

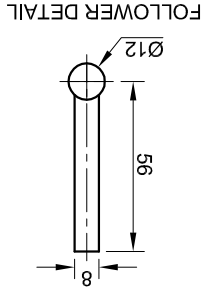
2.1 CAM

Given:

- The detail of a roller-ended follower and a displacement graph showing simple harmonic motion and uniform acceleration and retardation
  - The vertical centre line of the cam profile
- Specifications:**
- Camshaft = $\varnothing 14$ mm
  - Minimum distance from the cam profile to the centre of the camshaft = 10 mm
  - Rotation = clockwise

Specifications:

- Minimum distance from the cam profile to the centre of the camshaft = 10 mm
  - Rotation = clockwise
- Instructions:**
- Draw, to scale 1 : 1, the given follower detail so that it will reciprocate along the given centre line.
  - From the given displacement graph, project and draw the cam profile.
  - Show the centre line and the direction of rotation on the cam profile.
  - Show ALL necessary construction.
- [19]**

ASSESSMENT CRITERIA			
1. FOLLOWER + MIN. DIST + CENTRE LINE + CAMSHAFT	6		
2. CONSTRUCTION	3		
3. PLOTTING + DIRECTION	6		
4. CURVE	4		
SUBTOTAL	19		

2.2 MECHANISM

Given:

- A schematic diagram of a linked crank mechanism consisting of two cranks, AB and CD, joined by a rod, DP, which is fixed at D and slides through B.
- Motion:**
- As crank AB rotates in an anticlockwise direction, crank CD rotates in a clockwise direction at the same velocity.
- Instructions:**
- Using the given diagram, trace the locus generated by point P for ONE complete revolution of the mechanism.
  - Show ALL necessary construction.
- [19]

ASSESSMENT CRITERIA				
1. CONSTRUCTION	5			
2. LOCUS OF P	14			
SUBTOTAL	19			
TOTAL	38			
EXAMINATION NUMBER				
EXAMINATION NUMBER				
3				

A
↑

QUESTION 3: ISOMETRIC DRAWING

Given:

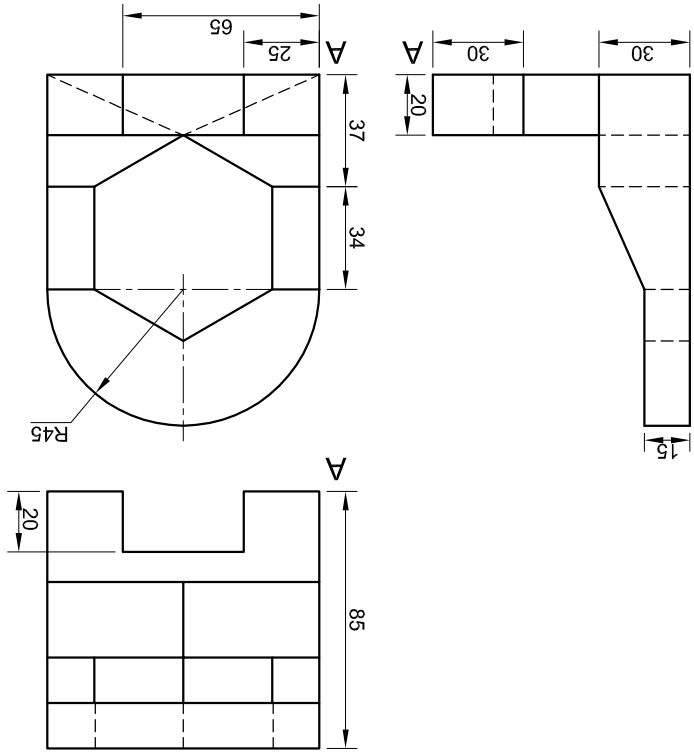
- The front view, top view and left view of a jig with a regular hexagonal hole
- The position of point A on the drawing sheet

Instructions:

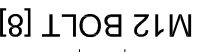
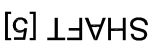
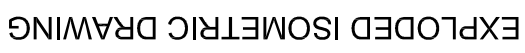
Using scale 1 : 1, convert the orthographic views of the jig into an isometric drawing.

- Make A the lowest point of the drawing.
- Show ALL necessary construction.
- NO stencils may be used.
- NO hidden detail is required.

[39]

ASSESSMENT CRITERIA				
1. AUXILIARY VIEW + PLACEMENT + CIRCLE CONSTRUCTION	5			
2. ISO' CIRCLES + CENTRE LINES	5			
3. ISO + NON-ISO LINES	18			
4. HEXAGON	11			
TOTAL	39			
EXAMINATION NUMBER				
EXAMINATION NUMBER				
4				

QUESTION 4: MECHANICAL ASSEMBLY

- The cutting plane A-A
  - Label the sectional view SECTION A-A.
- [93]

PARTS LIST

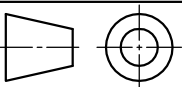
MECHTECH

ENGINEERING

17 LONG STREET
NEW PARK
KIMBERLEY 8300
www.mtech.co.za
053 645 7820

ALL DIMENSIONS ARE IN MILLIMETRES.

ALL UNSPECIFIED
RADII ARE R2.

Please turn over

ASSESSMENT CRITERIA				
SECTIONAL FRONT VIEW				
1	PAD	3		
2	JACK ARM	11		
3	PIN	1		
4	JACK	7½		
5	SHAFT	14½		
6	BRACKET	7		
7	WASHER	1		
8	M12 BOLT	11		
9	HATCHING	13		
SUBTOTAL		69		
TOP VIEW				
1	OUTLINE	10		
2	M12 BOLT + WASHER	3		
SUBTOTAL		13		
GENERAL				
1	CENTRE LINES	2		
2	CUTTING PLANE + TITLE	4		
3	ASSEMBLY	5		
SUBTOTAL		11		
TOTAL		93		
EXAMINATION NUMBER				
EXAMINATION NUMBER				
6				